

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 วงรอบ
มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้วิจัย จำนวน 9 คน

1.1 ผู้วิจัย

1.2 ผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร)

จำนวน 8 คน

- 1.2.1 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 1.2.2 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 1.2.3 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน
- 1.2.4 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน
- 1.2.5 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน
- 1.2.6 ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 1.2.7 ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 1.2.8 ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 46 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน

1.3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ซึ่งยกเว้น
ผู้แทนครู และผู้อำนวยการโรงเรียน

1.3.3 พระวิทยากร จำนวน 3 รูป ได้แก่

1) พระครูปริยัติสิริวัฒน์ (ธนู จันดีสี) เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ศรี
ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

2) พระมหาสุริยา สุริยเมธ วัตรบูรพาภิรมย์ ตำบลส่องดาว
อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

3) พระสุวิกรม สุวิชาโน วัตรบูรพาภิรมย์ ตำบลส่องดาว
อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

1.3.4 วิทยากร จำนวน 2 คน ได้แก่

1) นางบุญเพ็ง แสนอุบล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านง่อน
หนองพะเนาวิมิตรภาพที่ 126

2) นางลำพูน จันท์มาลา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านง่อน
หนองพะเนาวิมิตรภาพที่ 126

1.3.5 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ชั้นละ 3 คน รวม 27 คน โดยเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นหัวหน้าชั้นเรียนและ
ผู้ปกครองของนักเรียนภายในห้องเรียนอีก 2 คน ได้มาโดยแบบสุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

1.3.6 ครูผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 คน

1.4 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2558
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 149 คน

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มผู้วิจัย โดยมีขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้ 4 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 วงรอบ ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2551, หน้า 301-303) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning)

1. กลุ่มผู้วิจัยร่วมกันจัดประชุม เพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ ปรัชญาหรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการสำรวจสภาพและปัญหาทั่วไปของโรงเรียนเกี่ยวกับ ประเด็นปัญหาที่สนใจ ทั้งนี้เพื่อกำหนดวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการ และจัดทำแผนการปฏิบัติการ ซึ่งพอสรุปรายละเอียดได้ดังนี้
2. ศึกษาวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจเกี่ยวกับสภาพและปัญหาทั่วไปของพฤติกรรม จิตสาธารณะของนักเรียนซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้สังเกตในห้องเรียน นอกห้องเรียน และช่วงทำกิจกรรมต่างๆ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครู ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และจัดบันทึก ข้อมูลไว้สำหรับการวางแผนปฏิบัติงาน
3. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากเอกสารโรงเรียน ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษา 2557 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงถึงจิตสาธารณะ ของนักเรียน
4. ประชุมผู้ร่วมวิจัยคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทน ผู้ปกครอง เพื่อวิเคราะห์ปัญหา กำหนดประเด็นปัญหา แนวทางการพัฒนาและวางแผน กำหนดนโยบาย โครงการขั้นตอน รายละเอียดผู้รับผิดชอบกิจกรรม วัตถุประสงค์ เครื่องมือ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา มีการจัดทำกำหนดการปฏิบัติงานชัดเจน ปรากฏผล ดังใน ตาราง 5

ตาราง 5 แผนปฏิบัติการเพื่อการดำเนินงานพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม (เขตชูวิทยาสาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ขั้นตอน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. การวางแผน (Planning)	1. กลุ่มผู้วิจัยร่วมกัน จัดประชุม เพื่อชี้แจง บทบาทหน้าที่ ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร	- การเตรียมความพร้อม เสริมสร้างความรู้ ความ เข้าใจในจุดมุ่งหมาย ขั้นตอน เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วม วิจัยได้ทราบบทบาท หน้าที่วิธีปฏิบัติในทุก ขั้นตอนของการทำวิจัย	- แบบบันทึก การประชุม	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู - ผู้อำนวยการโรงเรียน - คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - ผู้ปกครองนักเรียน	- ผู้วิจัย - คณะครู	1 มิถุนายน 2558
	2. สังเกตพฤติกรรมการณ์ จิตสาธารณะของนักเรียน	- ศึกษาสภาพและปัญหา การพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียน	- แบบสังเกต พฤติกรรม นักเรียน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู	1 มิถุนายน 2558
	3. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ - ผู้อำนวยการโรงเรียน - คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - ผู้ปกครองนักเรียน	- ศึกษาสภาพและปัญหา การพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียน	- แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการ พัฒนาจิต สาธารณะของ นักเรียน	- คณะครู - ผู้อำนวยการโรงเรียน - คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - ผู้ปกครองนักเรียน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย	5 มิถุนายน 2558

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
	<p>- นักเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหา การพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียน</p>					
4.	ศึกษาและวิเคราะห์ เอกสารเกี่ยวกับ จิตสาธารณะของนักเรียน	- เพื่อให้ทราบสภาพ และปัญหาของ จิตสาธารณะ ของนักเรียน	- แบบบันทึก	- แผนปฏิบัติการ ประจำปี 2557	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย	5 มิถุนายน 2558
5.	ประชุมชี้แจง ปรึกษาหารือเพื่อร่วม วางแผน	- ศึกษาสภาพและ ปัญหาการพัฒนา จิตสาธารณะ ของนักเรียน	- แบบบันทึก การประชุม	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู - ผู้อำนวยการโรงเรียน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู	8 มิถุนายน 2558
6.	กำหนดประเด็นปัญหา แนวทางการพัฒนา	- เพื่อให้ได้ปัญหา และแนวทางการ พัฒนา	- แบบบันทึก การประชุม	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู - ผู้อำนวยการโรงเรียน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู	8 มิถุนายน 2558

ขั้นตอน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
	7. เสนอโครงการเพื่อขอ อนุมัติมอบหมายงาน	- เพื่อให้ทราบ แผนงานตามที่ กำหนดไว้	-โครงการ	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู - ผู้อำนวยการ โรงเรียน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - คณะครู - ผู้อำนวยการ โรงเรียน	9 มิถุนายน 2558
2. การ ปฏิบัติการ (Action)	1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ศึกษาดูงานโรงเรียน ต้นแบบที่ประสบ ผลสำเร็จในการพัฒนา จิตสาธารณะ ของนักเรียน	- ดำเนินการตาม แผนเพื่อพัฒนา จิตสาธารณะของ นักเรียน	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์	โรงเรียนบ้านง่อน หนองพะเนา มิตรภาพที่ 126	- ผู้วิจัย - คณะครู	12 มิถุนายน 2558
	2. จัดกิจกรรมพัฒนาจิต สาธารณะนักเรียนตาม โครงการ ได้แก่ - กิจกรรมเชิดชูคนดีหน้า เสาธง - กิจกรรมบันทึกความดี	- เพื่อปลูกฝัง คุณลักษณะที่ แสดงออกช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวัง ผลตอบแทนและเข้า	- แบบสังเกต พฤติกรรม - แบบสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม เพื่อประเมิน พฤติกรรม	โรงเรียนบ้านกุดนา ขาม (เชิดชูวิทยาสาร)	- ผู้วิจัย - คณะครู	23 มิถุนายน 2558 – 25 ธันวาคม 2558

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
	<p>ประจำวัน</p> <p>- กิจกรรมรณรงค์รักษา ความสะอาด</p> <p>- กิจกรรมเข้าค่าย ฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาจิต สาธารณะแก่นักเรียน</p> <p>- กิจกรรมเข้ารับการ อบรมคุณธรรมเพื่อ พัฒนาจิตสาธารณะ นักเรียน</p> <p>- กิจกรรมคนดีศรี บ้านกุดนาขาม</p>	<p>ร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม</p> <p>- เพื่อให้ให้นักเรียนเข้า ร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน และชุมชน</p> <p>- เพื่อปลูกฝัง วัฒนธรรมที่ดีของ สังคมไทย</p> <p>- เพื่อส่งเสริมและ กระตุ้นให้นักเรียนสร้าง ความดี</p> <p>- เพื่อให้เกิดความรู้ และฝึกทักษะในการ พัฒนาจิตสาธารณะ</p>	<p>- แบบสังเกต</p> <p>- แบบ สัมภาษณ์</p> <p>- แบบ ประเมิน พฤติกรรม</p>	<p>โรงเรียนบ้านกุดนาขาม (เขตจุฬาลงกรณ์)</p>	<p>- ผู้วิจัย</p> <p>- คณะครู</p>	<p>23 มิถุนายน 2558 – 25 ธันวาคม 2558</p> <p>9 – 10 กรกฎาคม 2558</p> <p>15 กรกฎาคม 2558</p> <p>23 มิถุนายน 2558 – 25 ธันวาคม 2558</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)	3. การนิเทศภายใน	- เพื่อให้มีการติดตามกำกับดูแลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน	- แบบบันทึกการนิเทศ	โรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร)	- กลุ่มผู้นิเทศ	23 มิถุนายน 2558 – 25 ธันวาคม 2558
	1. สังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ	- เก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย	- แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	- ผู้วิจัย - คณะครู	- ผู้วิจัย - คณะครู	12 มิถุนายน 2558
	2. สังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน	- ติดตามประเมินผลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน	- แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - แบบสัมภาษณ์	- นักเรียน - ผู้ปกครอง - คณะครู	- ผู้วิจัย - คณะครู	23 มิถุนายน 2558 – 25 ธันวาคม 2558
	3. ติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน	- เพื่อให้มีการติดตามกำกับดูแลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน	- แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	- นักเรียน - ผู้ปกครอง	- ผู้วิจัย - คณะครู	23 มิถุนายน 2558 – 25 ธันวาคม 2558

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
4. ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)	1. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์มาวิเคราะห์	- เพื่อให้ทราบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน มีความพึง พอใจต่อการพัฒนา จิตสาธารณะ ของนักเรียน	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์	-ผู้อำนวยการโรงเรียน -คณะครู -ผู้ปกครองนักเรียน -คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน -นักเรียน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย	21 ธันวาคม 2558
	2. ประชุมเพื่อสรุปผล	- เพื่อทราบผล การพัฒนา จิตสาธารณะ ของนักเรียน	- บันทึกการ ประชุม	-ผู้อำนวยการโรงเรียน -คณะครู -ผู้ปกครองนักเรียน -คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย	25 ธันวาคม 2558

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้วิจัยศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่โรงเรียนบ้านงอนหนองพะเนาวิมตรภาพที่ 126 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวันที่ 12 มิถุนายน 2558 ด้วยการสังเกต และสัมภาษณ์ มาเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะของโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. ดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 คณะครูทุกคนในโรงเรียนปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนซึ่งได้แก่

- 2.1 กิจกรรมเชิดชูคนดีหน้าเสาธง
- 2.2 กิจกรรมบันทึกความดีประจำวัน
- 2.3 กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด

2.4 กิจกรรมเข้าค่ายฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน ซึ่งดำเนินการในวันที่ 9-10 กรกฎาคม 2558 ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขามชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 81 คน การเข้าค่ายในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับพระวิทยากรเพื่อดำเนินการฝึกอบรม จำนวน 3 รูป ได้แก่

- 1) พระครูปริยัติสิริวัฒน์ (ธนู จันดีสี) เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ศรี ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- 2) พระมหาสุริยา สุริยเมโธ วัดบูรพาภิรมย์ ตำบลส่องดาว อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร
- 3) พระสุวิกรม สุวิชาโน วัดบูรพาภิรมย์ ตำบลส่องดาว อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

2.5 กิจกรรมเข้ารับการอบรมคุณธรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน ซึ่งดำเนินการในวันที่ 15 กรกฎาคม 2558 ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยา สาร) อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 149 คน การอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ติดต่อประสานงานกับวิทยากรเพื่อดำเนินการอบรม จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

1) นางบุญเพ็ง แสนอุบล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านง่อนหนองพะเนาวิมิตรภาพที่ 126

2) นางลำพูน จันทร์มาลา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านง่อนหนองพะเนาวิมิตรภาพที่ 126

2.6 กิจกรรมคนดีศรีบ้านกุดนาขาม

3. การดำเนินการนิเทศภายใน ดำเนินการเพื่อติดตามตรวจสอบผล การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ดำเนินการโดยผู้นิเทศเพื่อตรวจสอบผลการพัฒนา และเมื่อมีข้อบกพร่องของกิจกรรมนำมาปรับปรุงแก้ไขระหว่างดำเนินการ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

กลุ่มผู้วิจัยได้ร่วมสังเกตการณ์วิจัยไว้ดังนี้

1. การศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา จิตสาธารณะนักเรียนที่โรงเรียนโรงเรียนบ้านง่อนหนองพะเนาวิมิตรภาพที่ 126 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยการสังเกตและสัมภาษณ์

2. สังเกตการเข้าร่วมและการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมพัฒนา จิตสาธารณะนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมเชิดชูคนดีหน้าเสาธง

2.2 กิจกรรมบันทึกความดีประจำวัน

2.3 กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด

2.4 กิจกรรมเข้าค่ายฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนา

จิตสาธารณะนักเรียน

2.5 กิจกรรมเข้ารับการอบรมคุณธรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน

2.6 กิจกรรมคนดีศรีบ้านกุดนาขาม

โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ
นักเรียนซึ่งประเมินโดยครู และประเมินโดยนักเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

ผู้วิจัยกำหนดผลการดำเนินการดังนี้

1. สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน
3. ประชุมเพื่อสรุปผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกการใช้เครื่องมือเป็นประเภทตามลักษณะของการดำเนินงานดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1.1 เครื่องมือในการใช้ในการวางแผน ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมครู แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน
- 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์
- 1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตการณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนกลับ ได้แก่
 - 1.3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
 - 1.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียน
 - 1.3.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

2. ลักษณะของเครื่องมือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้ร่วมวิจัย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาทั่วไปของโรงเรียน และการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ตามสภาพจริง

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบสังเกตตามพฤติกรรมรายกลุ่มของนักเรียนเป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือสำหรับผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียน ก่อนดำเนินการพัฒนาและหลังการดำเนินการพัฒนา

2.3 แบบพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคลในแต่ละห้อง กำหนดกรอบในการประเมิน ภายใต้ขอบเขตของการเกิดพฤติกรรม คือ

2.3.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

- 1) ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ทำงานด้วยความเต็มใจ
- 2) อาสาทำงานให้ผู้อื่น ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา

โดยไม่หวังผลตอบแทน

- 3) แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหา

หรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

2.3.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

- 1) ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยความเต็มใจ
- 2) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
- 3) เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงาม

ของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

โดยศึกษารูปแบบการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินศึกษาของลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ (2545, หน้า 89-131) โดยยึดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมของนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้ไปแปลผล โดยเป็นคะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ปฏิบัติสม่ำเสมอ	5 คะแนน	มากที่สุด
ปฏิบัติบ่อย	4 คะแนน	มาก

ปฏิบัติบางครั้ง	3 คะแนน	ปานกลาง
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	2 คะแนน	น้อย
ไม่ปฏิบัติเลย	1 คะแนน	น้อยมาก

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน

3.1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะ

3.1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ร่วมกันสร้างขึ้นนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

3.1.3.1 ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.3.2 ผศ.ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.3.3 นายสนธยา หลีกทอง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.1.3.4 นายแก้วกล้า ประชาพันธ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองพะเนาวิมลภาพที่ 126 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.1.3.5 นางบุญเพ็ง แสนอุบล หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนบ้านหนองพะเนาวิมลภาพที่ 126 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.1.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนต่างๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องเหมาะสม

3.1.5 นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ถือว่าแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.1.6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ มีค่าระหว่าง 0.8-1.0

3.2 การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน

3.2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบสังเกตตามพฤติกรรมรายกลุ่มของนักเรียน เป็นแบบสังเกตที่มีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือสำหรับผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับจิตสาธารณะก่อนการดำเนินการพัฒนาและหลังการดำเนินการพัฒนา

3.2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่ร่วมกันสร้างขึ้น นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขของ แบบสังเกตพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.2.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งถือว่าแบบสังเกตมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.2.6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

3.3 แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน เพื่อมากำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินภายใต้ขอบเขตของการเกิดพฤติกรรม 2 เรื่อง คือ

3.3.1.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

1) ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ทำงานด้วยความเต็มใจ

2) อาสาทำงานให้ผู้อื่น ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และ

กำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน

3) แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหา หรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

3.3.1.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

- 1) ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยความเต็มใจ
- 2) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
- 3) เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของ

ส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

3.3.2 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามตัวชี้วัดใน ข้อ 3.3.1.1

และข้อ 3.3.1.2

3.3.3 นำประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่สร้างขึ้น นำเสนอคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรง

3.3.4 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนต่างๆ ของแบบประเมิน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำกลับมาเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

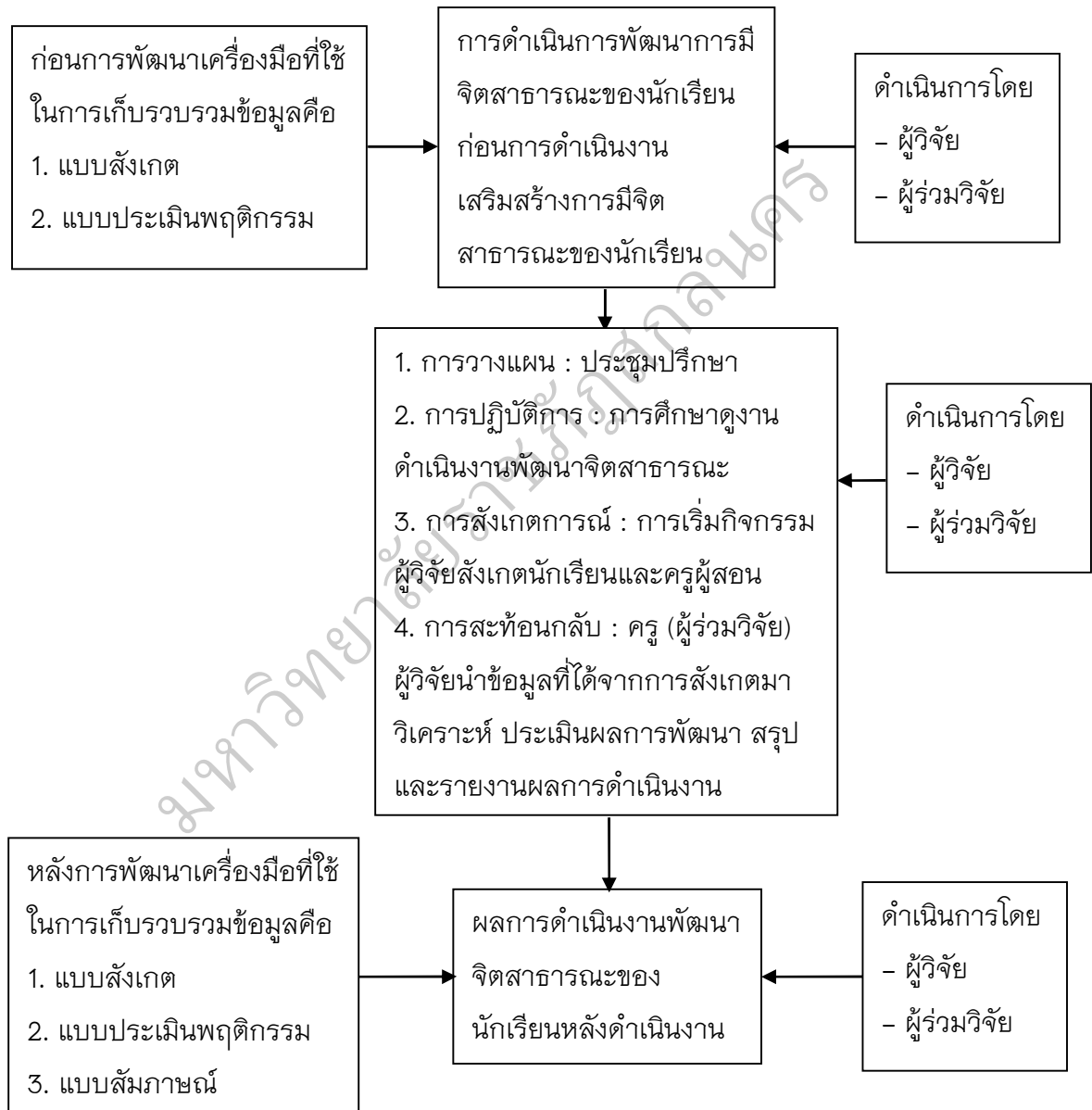
3.3.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง ถือว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.3.6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมิน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8–1.0

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่ร่วมกันสร้างขึ้น ใช้เวลาในการ ดำเนินการในปีการศึกษา 2558 ระหว่าง เดือน มิถุนายน – มีนาคม 2559 โดยใช้เครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนา จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม(เขตชูวิทยาสาร) แบบสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวม ข้อมูลตามกิจกรรมพัฒนา ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการรายงานตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึง ธันวาคม 2558
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนการวิจัย (PAOR) ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Technique) เป็นหลัก ทั้งนี้ โดยอาศัยข้อมูลที่ได้มาจากปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง และใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เข้าร่วมสนับสนุนเพื่อไปสู่การสรุปผล

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูล ซึ่งได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล หลากหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เรียบเรียงแบบสอบถาม เพื่อการประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตสาธารณะ ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตาราง และความเรียง

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ก่อนการพัฒนา และหลังการพัฒนา ซึ่งเป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้นมา เป็นการเฉพาะมาเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย วิธีการทางสถิติ เพื่อหาความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อสนับสนุนข้อค้นพบ และการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัย ใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานทุกข้อคำถาม แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง โดยใช้เกณฑ์ในการแปล ความหมายจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2551) ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละความก้าวหน้า